

Дзвони єдності

Дзвони... Скільки різноманітних асоціацій і спогадів виникає, коли ми чуємо це слово. Від радісних Великодніх передзвонів, урочистих закликів на богослужіння, привітальних мелодій храмів для паломників, до смутних звісток, наприклад, про чиюсь смерть чи наближення небезпеки.

Дзвони віддавна виконували функцію сповіщення і зараз продовжують цю свою місію. «Про що це ви? – можливо дорікне молодь, вихована в еру технічного прогресу – гаджети, інтернет, соціальні мережі – інформація миттєво поширюється, люди отримують її не виходячи з дому, не прислухаючись до чогось ззовні». Все це, безперечно, правда, але є одна особливість, яка робить клич дзвонів гучнішим, швидшим і переконливішим за всі дива техніки, це здатність єднати вірою, навіть на рівні підсвідомості. Тому і найстарші, і наймолодші, в чиїх генах закладена інформація про приналежність до української нації, з особливою шаную йдуть на поклик дзвонів.

Дзвони – це щось сакральнорятівне – і в духовному, і в фізичному вимірах. Вони рятують і зачерствілі душі, і немічні тіла тих, хто йде на їхній голос. Вони зберегли багато життів. І не лише в давнину, коли дикі орди спустошували українські землі... У грудні 2013 року, коли світ сколихнула Революція Гідності в Україні, дзвони кинули виклик значно серйознішій загрозі – прагненню ворога знищити дух українства, і стали провідниками учасників Революції до рятівного ковчега – Михайлівського золотоверхого собору. В ніч з 10 на 11 грудня дзвони безперервно били. Їх привела в дію небайдужість українців. Львівський художник Ігор Гавришкевич розповів як це сталося: «Я не знав його, дзвонаря Михайлівського Золотоверхого Собору, коли заробітчанка аж з Італії дала мені номер його телефону і ідею дзвонити у дзвони цього собору і Володимирівського. Адже нависла страшна небезпека над людьми. Скажу чесно, я в цей момент у Львові дивився пряму трансляцію з Майдану і писав коментарі. Отримавши потрібні номери телефонів, на якусь мить розгубився, потім зайшов на ФБ-сторінку особи з Італії, яка дала мені ці номери телефонів, аби переконатися хто вона, і лише після цього від імені майданівців подзвонив цьому славному українцеві – дзвонарю. Він нічого не перепитував, лише сказав: «Зараз буду дзвонити». На ранок він надіслав мені СМС: «Я дзвонив до самого ранку». У Володимирівський собор також подзвонив, але мені відповіли, що дзвонаря з ключами від дзвіниці у храмі немає і живе він далеко, за межами Києва. Ще сказали, що зроблять все, щоб дзвони у Володимирівському озвалися якнайшвидше. Ось чому першим бив у дзвони «Золотоверхий». Лунав набат, якого в Києві не чули з XIII століття. І люди, ніби запрограмовані єдністю, почуттям обов'язку, з припиненням інстинктом самозбереження, йшли на Майдан. А дзвонив диякон Іван Сидор, який отримав благословення намісника скликати людей на захист Майдану, до якого наближалися спецпризначенці. Отець Іван згодом розповідав: «Намагався бити у великі дзвони. Від великого дзвона звук поширюється далі». На дзвіниці

чоловік провів усю ніч. Натер руки до крові, але не зупинявся. Весь Михайлівський монастир «був на ногах», очікуючи людей, які шукатимуть прихистку. Монастир став одночасно притулком, лікарнею, фортецею односторонців, не залежно від конфесії чи віросповідання. Від куль «у спину» та каральних заходів провладних сил, від димової завіси палаючих шин, від крику, болю, плачу, люди рятувалися у стінах святині. Уже пізніше сюди зносили поранених, тут облаштували операційну для хірургів. У соборі відспівували й перших загиблих героїв Небесної сотні...

Минув час, і вже декілька років поспіль 10 грудня у визначений час дзвони Михайлівського собору символічно б'ють набат, нагадуючи всім про трагічні події 2013 року. До собору та на Майдан Незалежності приходять люди із дзвониками в руках, будячи їхнім звучанням пам'ять і свідомість українців.

Так, дзвони стали символом Революції Гідності, символом прозріння і єднання українського духу. Вони вкотре показали свою непідвладність часові й рятівну силу. Не дарма в народі говорили, що якщо ікона – це молитва у фарбах, храм – молитва в камені, то дзвін – це молитва у звуці.

І поки молитва у звуці єднатиме українців, вороги будуть безсилями. Тож нехай: *На пагорбі собор ошатний*

Чарує сяйвом куполів.

Стрункий монах, мов птах крилатий,

Плакає там урочий дзвін.

[О. Білозір]

За матеріалами:

https://zik.ua/news/2018/11/23/novi_detali_pro_dzvonarya_myhaylivskogo_soboru_y_akyu_vsyu_nich_sklykav_lyudey_1454845

<https://tsn.ua/kyiv/palamar-mihaylivskogo-monastirya-rozpoviv-yak-biv-u-nabat-dva-roki-tomu-551489.html>

[https://int-konf.org/ru/2015/suchasna-nauka-v-merezhi-internet-16-18-02-](https://int-konf.org/ru/2015/suchasna-nauka-v-merezhi-internet-16-18-02-2015/1015-volosyuk-m-m-dzvonarski-traditsiji-ukrajinskoji-tserkovnoji-sluzhbi)

[2015/1015-volosyuk-m-m-dzvonarski-traditsiji-ukrajinskoji-tserkovnoji-sluzhbi](https://int-konf.org/ru/2015/suchasna-nauka-v-merezhi-internet-16-18-02-2015/1015-volosyuk-m-m-dzvonarski-traditsiji-ukrajinskoji-tserkovnoji-sluzhbi)

